

paa 14,000 Kr., føjes nogle faa tusinde Kr. til, saa der blev nogle Penge til dette og lignende Formaal.

Endelig er der en Post paa 180,000 Kr. til Understøttelse af Elever paa Høj- og Landbrugsskoler. Denne Post kunde jeg i Tilslutning til det ærede Medlem for Grenaa (N. Pedersen), der talte i Eftermiddag, meget ønske forhøjet. Forholdet er nu det, at de fleste ganske nok, i hvert Fald, hvis de ere i en modnere Alder, faa Understøttelse til at komme paa Højskole en Gang, men komme de anden Gang, ville de med de Midler, som nu ere til Stede, i de fleste Tilfælde faa Afslag. Jeg tror, det var heldigt, hvis vi havde nogle flere Midler her til Raadighed. Der har i den senere Tid været megen Tale om at gøre noget for Husmændene, og den højtærede Landbrugsminister har jo nedsat en Kommission til at tage det Spørgsmaal om Husmændenes Uddannelse under Overvejelse. Da dette ikke ligger for i Øjeblikket direkte, men vil komme frem senere, skal jeg ikke komme nærmere ind derpaa nu, men blot sige, at hvis man gav en rundelig Bevilling, saaledes at ufornuende Elever kunde komme paa vore Landbrugsskoler, tror jeg, man simplest og lettest vilde løse Spørgsmaalet ad den Vej; og hvis man saa samtidig gav en Bevilling til de bosiddende Husmænd til at komme paa korte Kursus, tror jeg, at dermed var i alt væsentligt det Spørgsmaal løst. Hvis der var en saadan rundelig Bevilling til at hjælpe de unge Mennesker ind paa Landbrugsskolerne, og der saa var virkelig Trang til en separat Husmandsskole, føler jeg mig overbevist om, at en saadan Skole nok skulde komme.

Guldbrandsen: Først skal jeg tillade mig at gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem for Skanderborg Amts 3die Valgkreds (L. Jensen), der havde Ordet i Gaar. Dette ærede Medlem rettede den Beskyldning imod mig, at jeg, da jeg havde Ordet i forrige Uge under denne 1ste Behandling af Finansloven, skulde have udtalt, at de mindre frugtbare Egne, Egne med en mindre tæt Befolkning, ikke skulde have Jernbaner. Men noget saadant har jeg naturligvis *aldeles* ikke udtalt. Den Udtalelse, jeg fremkom med, gik derimod ud paa, at Baner i saadanne Egne ikke skulde bygges som Statsbaner, men som Privatbaner. Det er nemlig en Kendsgerning, at den Slags Baner, som have mindre gode Betingelser for at kunne bære sig selv, drives allerbedst af et privat Selskab som Privatbaner.

Den Styrelse, som kommer i Spidsen for en saadan Bane, vil naturligvis afpasse Driften efter de særlige økonomiske Vilkaar, hrør under denne Bane arbejder, hvorimod Statsbanerne bære sig jo ganske anderledes ad. De have mange Tog i begge Retninger — jeg tænker herved paa en Bane mellem 2 Byer — de have et anseeligt Personale til Raadighed stadigvæk, de have Lokomotiver, Vogne til Raadighed, der spares ikke paa noget som helst Punkt. Naar derimod Befolkningen selv faar Styrelsen af den Slags Baner, viser det sig, at, ihvorvel der naturligvis i mange Tilfælde navnlig i Førstningen maa arbejdes med Underskud, varer det i Reglen ikke længe, før dette Underskud forsvinder, det bliver stadig Aar for Aar mindre og mindre, og sluttelig gaar det bort. Derfor mener jeg, at det er i alles Interesse, baade i Statsbanernes og den paagældende Befolknings, at netop den Slags Baner bygges som private Baner. Det var det, der var min Mening. Enhver, der har søgt Aarsagerne til, at vore Statsbaner give et saa daarligt Udbytte Aar efter Aar, maa vide, at Grunden for en væsentlig Del netop er den, at vi have adskillige urentable Banestrækninger i mindre tæt befolkede Egne, ufrugtbare Strøg, som give Underskud det ene Aar efter det andet og stort Underskud. Derved gøres det altsaa saa godt som umuligt for Statsbanerne at faa Balance. Det var paa dette Punkt, der skulde standses. Det ærede Medlem ønskede, at en Bane skulde bygges fra Langaa til Silkeborg — det er for Resten allerede vedtaget — og han ønskede, at den skulde fortsættes Sydvest paa. Det ønsker jeg ogsaa, men hvornaar det bliver opfyldt, bliver en helt anden Sag. I de ganske almindelige Bemærkninger, jeg udtalte forleden — ja, de vare almindelige — tog jeg ikke fjerneste Hensyn til den Bane, som det ærede Medlem sætter saa megen Pris paa at faa, og det kan jeg for Resten godt forstaa, han sætter Pris paa, da den rimeligvis vil faa stor Betydning for hans Valgkreds, og det kan være meget rigtigt, at han taler for den, men det er ubetinget ikke rigtigt, at det ærede Medlem lægger mig en Udtalelse i Munden, jeg ikke har brugt, og tillægger mig en Opfattelse, som jeg ikke har og ingen Sinde har næret, og det er heller ikke rigtigt af det ærede Medlem, at han paa Grundlag af, at han har sat sig saa lidt ind i, hvad jeg i den Henseende har udtalt, retter en Henvendelse eller udtaler et Haab til det